

POMORSKI PRIJEVOZI S VIŠE PRIJEVOZNIKA

IZRAVAN PRIJEVOZ

POMORSKI IZRAVAN (DIREKTAN) PRIJEVOZ

- Prijevoznik iz ugovora o prijevozu stvari se obvezuje obaviti prijevoz djelomično svojim brodom, a djelomično brodovima drugih prijevoznika
- Prijevoznik koji je sklopio ugovor o izravnom prijevozu za cijeli ugovoreni put izdaje izravnu (direktnu) prijevoznu ispravu
- Svaki daljnji prijevoznik stupa u ugovorni odnos samo ako primi teret i prijevoznu ispravu

ODGOVORNOST PRIJEVOZNIKA PREMA KORISNICIMA PRIJEVOZA

ODGOVORNOST ZA TERET

- 1. GUBITAK, MANJAK, OŠTEĆENJE TERETA:**
 - **Prijevoznik koji je sklopio ugovor**
 - **Prijevoznik koji je izdao izravnu teretnicu**
 - **Prijevoznik koji je predao teret primatelju**
 - **Prijevoznik za čijeg je prijevoza nastala šteta**

Odgovornost je solidarna.

ODGOVORNOST PRIJEVOZNIKA PREMA KORISNICIMA PRIJEVOZA

ODGOVORNOST ZA TERET

2. ZAKAŠNJENJE PRI PREDAJI TERETA

- Prijevoznik koji je sklopio ugovor o prijevozu
- Prijevoznik koji je predao teret primatelju

Odgovornost je solidarna

Odgovorni prijevoznici se mogu regresirati od prijevoznika na čijem se dijelu puta zbio događaj koji je prouzročio zakašnjenje

MEĐUSOBNA ODGOVORNOST PRIJEVOZNIKA

- **Osnovno pravilo:**

Za štetu odgovara prijevoznik za čijeg se prijevoza zbio štetni događaj.

Pravo regresa prijevoznika koji je podmirio tražbinu prema prijevozniku za čijeg je prijevoza došlo do nastanka štete.

MEĐUSOBNA ODGOVORNOST PRIJEVOZNIKA – TERET

- Problem: Ne može se utvrditi na čijem dijelu puta je došlo do nastanka štete
- Rješenje: Svi prijevoznici snose iznos podmirene tražbine razmjerno udjelu svakog od njih u ugovorenoj vozarini, isključujući one prijevoznike koji dokažu da se štetni događaj nije zbio na “njihovom” dijelu puta
- Ako se prijevoznik koji je namirio tražbinu, bez svoje krivnje, ne može regresirati od prijevoznika na čijem dijelu puta je šteta nastala, svota pada na teret svih sudjelujućih prijevoznika razmjerno njihovom udjelu u vozarini.

ZNAČAJ PRIJEVOZNE ISPRAVE U MEĐUSOBNIM ODNOSIMA PRIJEVOZNIKA

- **Svaki prijevoznik preuzimajući ispravu i teret od prethodnog prijevoznika, ima pravo stavljati u prijevoznu ispravu obrazložene marginalne klauzule o stanju tereta.**
- **Klauzule imaju učinak samo u pogledu odnosa među prijevoznicima, prema korisniku takve su klauzule bez značenja**
- **Za odnos korisnika prijevoza i prijevoznika od kojeg se potražuje naknada štete, važna je isključivo isprava koju prezentira korisnik prijevoza.**

STVARNI PRIJEVOZNIK

- Izvršenje dijela prijevoza od strane stvarnog prijevoznika **nije predviđeno ugovorom**, nego ugovorni prijevoznik **povjerava** dio prijevoza **stvarnom prijevozniku**
- Prijevoznik odgovara za čitav put
- Stvarni prijevoznik nije u pravnom odnosu sa korisnikom prijevoza (izuzetak – prijevoz putnika)

MULTIMODALNI PRIJEVOZ

VIŠEVRSNI (MULTIMODALNI) PRIJEVOZ

- Prijevoz se u okviru jedinstvenog ugovornog odnosa obavlja putem dvije ili više grana (vrsta) prometa.
- Konvencija UN o međunarodnom multimodalnom prijevozu robe, 1980., nije stupila na snagu (11 od potrebnih 30 ratifikacija)
- UNCTAD/ICC Pravila za Multimodalne Transportne Dokumente
- Opći uvjeti za ispravu mješovitog prijevoza CMI

MJEŠOVITI (MULTIMODALNI) PRIJEVOZ

- Prijevoz u okviru bar dvije grane prometa
- Jedinštveni ugovor s jedinstvenim nositeljem odgovornosti (poduzetnik mult. prijevoza, ne mora biti prijevoznik - ŠPEDITERI)
- Jedinštvena prijevozna isprava (MTD)
- Teretnice za mješoviti prijevoz

MJEŠOVITI (MULTIMODALNI) PRIJEVOZ

- Ugovorne strane:
 - 1. Poduzetnik mješovitog prijevoza (MTO)**
= osoba koja u svoje ime, ili putem druge osobe, koja radi u njeno ime, sklopi ugovor o multimodalnom prijevozu i koja djeluje kao nositelj posla, a ne kao agent te koja preuzima odgovornost za ispunjenje ugovora
 - 2. Pošiljatelj**

MJEŠOVITI (MULTIMODALNI) PRIJEVOZ – odgovornost MTO-a

- Odgovara za osobe koje angažira za obavljanje multimodalnog prijevoza kao da je sam izvršio prijevoz
- MTO je ISKLJUČIVI nositelj odgovornosti (**od preuzimanja do predaje tereta**), korisnik prijevoza nije ni u kakvom ugovornom odnosu s osobama kojima se MTO služi u svojem poslovanju
- Odgovornost na temelju pretpostavljene krivnje

MJEŠOVITI (MULTIMODALNI) PRIJEVOZ – odgovornost MTO-a

- A) “Network principle” – odgovornost prema pravilima za pojedini sektor puta
- B) “**Uniform liability**” – prihvaćen u Konvenciji iz 1980.
- Granica od 2,75 SDR/kg oštećene robe, ili 920 SDR po koletu (prijevoz bez vodenog medija – 8,33 SDR/kg)
- Gubitak povlastice ograničenja (*dolus; dolus eventualis* bilo poduzetnika bilo osoba koje rade za njega)

MJEŠOVITI (MULTIMODALNI) PRIJEVOZ – odgovornost MTO-a - praksa

- **Kada je uključen “vodeni” prijevoz – MTO ne odgovara:**
 - 1. Za nautičke pogreške članova posade;**
 - 2. Za požar, osim ako nije izazvan osobnom krivnjom MTO-a**

MULTIMODALNI PRIJEVOZ – odgovornost MTO-a - praksa

- POSEBNE OPASNOSTI (3-7); IZUZETI SLUČAJEVI (1,2,8,):
 1. Protupravne radnje ili nemarnost pošiljatelja ili primatelja;
 2. Obavljanje naloga od osoba koje su ovlaštene da ih izdaju;
 3. Nedostatno pakiranje robe koja je po svojoj naravi podložna oštećenju ili rasipanju;
 4. Operacije ukrcaja, iskrcaja, prekrcaja, slaganja, sortiranja robe od strane pošiljatelja ili primatelja;
 5. Unutarnje mane robe;
 6. Neodgovarajuće oznake na robi, ambalaži ili manipulacijsko-transportnim jedinicama;
 7. Štrajk, masovno isključenje radnika s posla;
 8. Bilo koji razlog ili događaj koji MTO nije mogao izbjeći ili čije posljedice nije mogao spriječiti primjenom razboritih aktivnosti, mjera, radnji.

MJEŠOVITI (MULTIMODALNI) PRIJEVOZ – granice odgovornosti MTO-a praksa

- **666,67 SDR po koletu ili jedinici prijevoza ili 2 SDR po kilogramu bruto mase oštećene ili izgubljene robe (primjena višeg iznosa)**
- **Nema “vodenog” prijevoza: 8,33 SDR po kg bruto mase oštećene ili izgubljene robe**
- **Primjena granice iz obvezujućeg pravnog instrumenta**